

แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
จัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง
The Guideline of Management Systems for Strengthening
the Effectiveness of Solid Waste Management of Local
Administrative Organizations in Lampang Province

รัชดาพร หวลอารมณ์^{1*} เฉลิมชัย ปัญญาดี¹ สมคิด แก้วทิพย์¹ และบงกชมาศ เอกเอี่ยม¹
Ratchadaporn Hualarom^{1*}, Chalermschai Panyadee¹, Som kid Kaewthip¹, and
Bongkotmas Ekaem¹

¹วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

¹ School of Administrative Studies, Maejo University, Chiang Mai, 50290, Thailand

* Corresponding Author: E-mail: suwadee.p@rmutp.ac.th, Tel: 0873375616

(Received: August 20, 2024; Revised: November 19, 2024; Accepted: November 25, 2024)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง การจัดสนทนากลุ่มย่อย มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 82 คน เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง จำเป็นต้องพัฒนาดังนี้ การพัฒนาเชิงนโยบาย การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์บริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงบูรณาการ การพัฒนากิจกรรมโครงการการจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาศักยภาพเชิงการคิดของผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพด้านการคิดของข้าราชการส่วนท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการมีส่วนร่วม การพัฒนาการจัดการบริการ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการจัดเก็บขยะมูลฝอย การพัฒนาระบบกฎหมาย และการพัฒนาเสริมสร้างชุมชนต้นแบบ

คำสำคัญ: ขยะมูลฝอย ระบบการบริหาร ประสิทธิภาพการจัดการ

Abstract

This article aimed to find the development of a management system for strengthening the effectiveness of solid waste management of local administrative organizations in Lampang Province. This is qualitative research, collecting data from semi-structured interviews and focus group discussions. The results of the development of the management system for solid waste management for strengthening the effectiveness of solid waste management of local administrative organizations in Lampang Province found that the development of solid waste management had to be developed as follows: policy development, development of an integrated solid waste management plan, development of solid waste management project and activities, developing the thinking potential of administrators and local council members, developing the thinking potential of local government officials, developing the potential of operational personnel, participatory process development, service development, development of technology for solid waste storage, and developing the legal system, and developing and strengthening model communities.

Keywords: Solid Waste, Management System, Management Effectiveness

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยแต่ปัญหาเรื่องของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญทั่วโลก ซึ่งถ้าดูจากปริมาณขยะมูลฝอยที่มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี มากกว่า 2.1 พันล้านตัน แต่มีเพียง 323 ล้านตัน หรือร้อยละ 16 เท่านั้นที่ได้รับการกำจัดหรือนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ในส่วนของประเทศไทยก็เช่นกันได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย สำหรับในประเทศไทยเมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2563) พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบมากที่สุดในปีพ.ศ. 2562 พบว่ามีปริมาณขยะอยู่ที่ 28.7 ล้านตัน ในขณะที่อัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อคนเฉลี่ย 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน [1]

ในพื้นที่ภาคเหนือหลายจังหวัดประสบปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก ได้แก่ ลำพูน และลำปาง สำหรับจังหวัดลำปางที่เป็นพื้นที่วิจัยในครั้งนี้ มีจำนวนประชากร 751,320 คน มีพื้นที่ 12,533.961 ตร.กม. หรือ 7.8 ล้านไร่ มี 13 อำเภอ 100 ตำบล 931 หมู่บ้าน 106 ชุมชน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 104 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 37 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 62 แห่ง ถือได้ว่าจังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีประชากรในเขตเมืองหนาแน่นและมีอัตราการขยายตัวและอัตราการเจริญเติบโตของชุมชนและมีกิจกรรมในการบริโภคค่อนข้างสูง และมีบริบทชุมชนทั้งชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบท และจากการสำรวจปัญหาพบว่าแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอยมาจากของเสียจากอุตสาหกรรม โรงพยาบาล สถานทีวิจัย เกษตรกรรม บ้านเรือนและชุมชน สถานประกอบการในเมือง เป็นต้น ขยะมูลฝอยถือว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในจังหวัดลำปางอย่างยิ่ง [2]

ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ปี 2559 พบว่า จังหวัดลำปาง มีปริมาณขยะมูลฝอย รวม 399 ตัน/วัน หรือ 145,508 ตัน/ปี และจากการสำรวจความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของส่วนส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปางพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดลำปาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ประการที่แรก คือ การบริหารจัดการระบบฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลมี 2 แห่ง แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ได้นำมา รวมทั้งด้วยเนื่องจากติดปัญหาเรื่องระยะทาง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นและยังไม่มีจุดบริการขนถ่ายขยะ ประการที่สองขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ในเรื่องปิดหรือปรับปรุงบ่อขยะรวมถึงการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ประการที่สาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะปลายทางอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝังกลบปีละ 1-2 ครั้ง หรือเทกองกลางแจ้ง หรือเผาขยะ ซึ่งในบางแห่งยังไม่มีบริการจัดเก็บขยะ ประการที่สี่ การรวมศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยยังไม่เกิดขึ้น ประการที่ห้า ขาดงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประการที่หก ประชาชนยังขาดจิตสำนึก ในการลดคัดแยกขยะ และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ประการที่เจ็ด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยตรงและจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ และประการสุดท้าย คือ ขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บขน กำจัดยังไม่สามารถดำเนินการเก็บได้ครอบคลุมและขาดความเหมาะสม [3]

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ปัญหาของขยะมูลฝอยเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ทุกภาคส่วนควร

ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษา สภาพการณ์ของขยะมูลฝอยและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ศึกษาระบบและประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และนำไปพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนา

การพัฒนา (development) หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมืองการปกครอง ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน และยังรวมถึงการที่ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีขึ้น ซึ่งมีรูปแบบการพัฒนาอยู่ 3 รูปแบบ คือ 1) การพัฒนาแบบเสรี (Free Development) เปิดโอกาสให้เอกชนสร้างความเจริญและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมตามแนวทางประชาธิปไตยและระบบการแข่งขันโดยเสรี 2) การพัฒนาแบบบังคับ (Forced Development) รัฐบาลเป็นผู้กำหนดควบคุมดูแลการพัฒนาทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ประเทศที่มีระบบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ 3) การพัฒนาแบบผสมผสาน, แบบมีแผน (Planned Development) จะมีการพัฒนาอย่างมีระบบแบบแผนที่แน่นอนในหน่วยงานราชการและพนักงานของรัฐ และเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินกิจการต่างๆ อย่างเสรี [4] และในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น มีขั้นตอน คือ การพัฒนาความรู้บุคลากรในองค์กรด้วยการใช้การศึกษา การฝึกอบรม มีการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ความรู้และการปฏิบัติงานจริง องค์กรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรขององค์กร สำหรับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นในอนาคต [5]

2. แนวคิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย หมายถึง บรรดาสิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของแข็งจะเนาเปื้อยได้หรือไม่ก็ตาม รวมถึง เถ้า ซากสัตว์ มูลสัตว์ ฟันละออง และเศษวัตถุที่ทิ้งแล้วจากบ้านเรือน ที่ที่อาศัย และสถานที่ต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทขยะมูลฝอยได้เป็น 3 ประเภทคือ 1) ขยะมูลฝอยเปียก หมายถึง เศษวัสดุต่างๆ ที่ได้จากการประกอบอาหาร ที่มีความชื้นสูงสามารถเนาเปื้อยและมส่งกลิ่นเหม็น 2) ขยะมูลฝอยแห้ง หมายถึง เศษวัสดุต่างๆ ที่มีความชื้นต่ำ 3) เถ้า หมายถึง ที่สิ่งเหลือจากการเผาไหม้ ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหาได้แก่ปัญหาด้านมลพิษ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลงนำโรค เสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น โรคทางเดินอาหาร การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่สวยงาม สำหรับระบบการจัดการขยะสามารถทำได้ 5 วิธี คือ 1) การทิ้งขยะมูลฝอยเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากผู้ทิ้ง 2) การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด 3) การรวบรวมขยะมูลฝอยที่สถานีขนถ่ายหรือโรงแปลงรูปหรือสถานีกำจัด 4) การขนถ่ายและการขนส่ง โดยรถบรรทุกขนาดต่างๆ และ 5) การแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ [6]

3. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาประเทศ ในด้านต่างๆทั้งด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อเข้าสู่ระบบการเป็นระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำเนินโครงการหรือนโยบายสาธารณะหรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินกิจการ และการร่วมรับผลประโยชน์ รวมถึงติดตาม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ [7] รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนทำได้หลายวิธีได้แก่ ประชาพิจารณ์ การสอบถามสาธารณะ การออกเสียงประชามติ การลงชื่อ หรือลงทงเขียน ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการได้รับข้อมูลข่าวสาร การโฆษณาเผยแพร่ การสำรวจประชามติ การแถลงข่าว แผนภาพ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ทีวีวีทัศน์ ศูนย์สารสนเทศ อินเทอร์เน็ต (Internet) การรับฟังความคิดเห็นด้านวิธีทำกลุ่มสนใจเฉพาะ การมีส่วนร่วมในการสืบค้น เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา การสัมมนาสืบค้น การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การออกภาคสนามและทัศนศึกษา การประชุมพบสาธารณะ การประชุมวิจารณ์ ปัจจัยในการมีส่วนร่วมได้แก่ ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมของโครงการ 2) การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งมิติ ด้านปริมาณและคุณภาพ 3) การเปิดให้มีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทางหรือให้เป็นแนวทาง 4) การมีส่วนร่วมตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาได้ 5) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและทางการศึกษา 6) ผู้บริหารมีส่วนร่วมพิจารณาเพื่อวางแผนวิธีดำเนินการให้เหมาะสม 7) การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วม 8) คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนใหญ่มักมีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกันและมีค่านิยมร่วมกัน และ 9) ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะปมอารมณ์ขันประกอบไปบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้การมีส่วนร่วมเกิดเพิ่มมากขึ้นภายในสังคมชุมชน [8]

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) 2) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) 3) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social Relevance) และ 4) ผลผลิตขององค์การ (Productivity) นอกจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายอันเป็นความมีประสิทธิภาพโดยทั่วไปแล้ว การประเมินประสิทธิผลอาจพิจารณาได้จากคุณภาพของผลผลิตหรือบริการพื้นฐานขององค์การหรือความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์การ ความพร้อม หรือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจง เมื่อถูกขอร้องให้ทำผลตอบแทน หรือผลกำไรที่ได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมขององค์การที่เป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์การว่ามีประสิทธิผลหรือไม่จึงประกอบไปด้วยกิจกรรมต่อไปนี้คือ การได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ปัจจัยนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับผลผลิต ความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์การ การปฏิบัติงานด้านเทคนิควิชาการและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนในองค์การ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กับพฤติกรรมในองค์การ และการตอบสนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและของกลุ่ม [9]

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่การปกครองท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่เกิดตามหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยสิ่งที่สามารถสะท้อนระดับของการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีอยู่ไม่น้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จากกรให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแทรกแซงหรือกำกับดูแลของส่วนกลาง กล่าวคือ หากอำนาจหน้าที่ในการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่กว้างขวาง ย่อมสะท้อนถึงระดับการกระจายอำนาจที่มีอยู่สูง และหากส่วนกลางเข้ามาแทรกแซงหรือกำกับดูแลอยู่น้อย ก็สามารถสะท้อนถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่สูง เช่น อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตาม มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณสุขและกิจกรรมสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549 มาตรา 66 ข้อที่ (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล [8]

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง จำนวน 52 คน และการสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 30 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางทุกรูปแบบทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร จำนวน 82 แห่ง และข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการศึกษาเอกสารวิชาการต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารทางราชการ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อคำถามแบบปลายเปิดที่แนบท้ายเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ (Documentary) และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจำแนกประเภทข้อมูลวิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามวัตถุประสงค์แล้วนำมาสรุปเป็นข้อเสนอหรือผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาความ (Descriptive)

กรอบแนวคิดการวิจัย

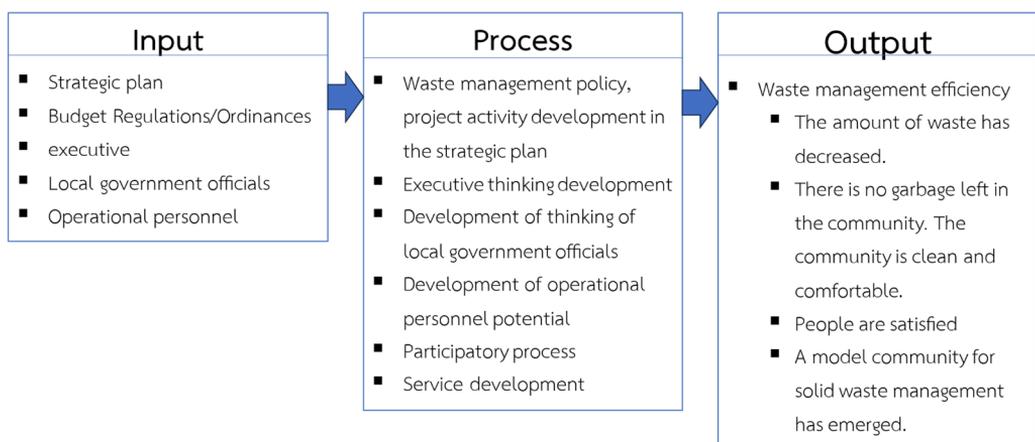

Figure 1 Research Conceptual Framework

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยจากการสัมภาษณ์ และการจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนานโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ในชุมชนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพราะนโยบายที่ยอมรับนำมาซึ่งยุทธศาสตร์ที่ดี การปฏิบัติงานที่ดีภายใต้งบประมาณที่มีภาพพอเพียงและมีความต่อเนื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลำปางโดยส่วนใหญ่ต่างก็ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อนำสู่การปฏิบัติจนทำให้หลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีอีกหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังคงต้องมีการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ทางด้านบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้พร้อมนำสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสร้างความพึงพอใจให้กับทุกภาคส่วน

2. การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงบูรณาการ กระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่สำคัญต่อจากกระบวนการหรือขั้นตอนของการกำหนดนโยบายก็คือ ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการที่มีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ กิจกรรมโครงการโครงการต่าง ๆ เชิงปฏิบัติการโดยปกติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามระเบียบกฎหมายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และโดยส่วนใหญ่ภายในแผนยุทธศาสตร์ ก็จะมียุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ พร้อมกับยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ภายในชุมชน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางองค์กรที่มีการทำแผนยุทธศาสตร์ด้านขยะมูลฝอยโดยตรง มีงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการโดยตรง เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมโครงการและปฏิบัติการทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

3. การพัฒนาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นขั้นตอนสำคัญต่อจากขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย ดังนั้นทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการทำงานที่ต้องมีแผนมีทิศทางมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกับการมีงบประมาณ มีหลักวิชาการที่ควบคู่กันไปจึงจะทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ร่วมกันวางไว้

4. การพัฒนากิจกรรมโครงการที่ถูกรบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์และข้อหรือเทศบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางจะประสบผลสำเร็จได้ภายใต้ ความมีประสิทธิภาพของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดกิจกรรมโครงการและมีความสามารถนำกิจกรรมโครงการสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมความสำเร็จได้ทั้งกิจกรรมโครงการที่ท้องถิ่นโดยข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้าง ดำเนินการและโครงการกิจกรรมที่ต้องมีประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเข้าไปร่วมกับประชาชนชุมชน หน่วยงานองค์กร สถาบันอื่นๆ ในลักษณะของภาคีเครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางโดยส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมโครงการทั้งอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสร้าง การรับรู้ทำความเข้าใจการคัดแยกขยะมูลฝอย การรีไซเคิลขยะมูลฝอย การจัดทำปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยหมักจากเปลือกผลไม้ การจัดการสิ่งแวดล้อม มีหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำกิจกรรม ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมโครงการให้เกิดเป็นนวัตกรรมทางการคิดการสร้างการประกอบการและการเป็นแหล่งเรียนรู้มีความจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบในจังหวัดลำปางจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เกิดเป็นผลมีรูปธรรมความสำเร็จ

5. การพัฒนาศักยภาพด้านความคิดของคณะผู้บริหารฝ่ายได้การนำของนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาภายใต้การนำของประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยการพัฒนาการคิดในเชิงระบบ คิดเชิงสร้างสรรค์ คิดเชิงบวก คิดในเชิงวิเคราะห์ เพราะการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยต้องแก้ไขเชิงระบบไม่สามารถแก้เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดได้แค่เพียงส่วนเดียว ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดในเชิงระบบ คิดเชิงสร้างสรรค์ คิดเชิงบวก เพื่อหาแนวคิดใหม่คิดให้ครบจบเรื่องเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ลดน้อยถอยลงและหมดไปในชุมชนในเขตความรับผิดชอบ การพัฒนาศักยภาพการคิดเชิงระบบคิดแบบองค์รวมของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการและการปฏิบัติการที่เป็นระบบ จนนำไปสู่การมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ

6. การพัฒนาศักยภาพด้านการคิดของข้าราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้างต้องมีระบบการคิดต่อการทำงานในเชิงบวกกับตนเอง และต่อองค์กร และคิดบวกต่อประชาชน มีระบบการคิดในการทำงานแบบองค์รวม คิดแบบสร้างสรรค์ เพราะบุคลากรเหล่านี้ต้องเป็นกลุ่มคนที่ต้องนำนโยบายของคณะผู้บริหารหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาศักยภาพของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปสู่การคิดอย่างมีระบบ คิดแบบองค์รวม คิดเชิงสร้างสรรค์จะกระตุ้นให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจเกิดความพึงพอใจต่อการทำงาน โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำงานกับระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในแต่ละระบบก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจร่วมกัน

7. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการต้องทำงานคลุกคลีอยู่กับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การพัฒนาศักยภาพด้านการคิด ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติจึงต้องมีการดำเนินการหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการย่อมมีผลทางด้านจิตใจ แรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน ประการสำคัญการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกรูปแบบในจังหวัดลำปางต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรสายปฏิบัติงานเพราะทุกวันนี้มีความขาดแคลนมากขึ้น ประการสำคัญต้องมีการผลิตสร้างบุคลากรช่วยปฏิบัติงานไว้รองรับความขาดแคลนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้ด้วย

8. การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีประสิทธิภาพประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไม่ได้เลยถ้าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน ดังนั้นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบในจังหวัดลำปางจำเป็นต้องมีการมีการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความร่วมมือกับประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ โดยเริ่มจากกระบวนการรับรู้ ทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ความจำเป็นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย การเข้าร่วมในการวางแผนงานกิจกรรม โครงการ การเข้าร่วมทำกิจกรรมโครงการ และการร่วมปฏิบัติการตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด เป็นระเบียบวิธีดำเนินการและการปฏิบัติ ตามผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่มีความสามารถมีศักยภาพในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานองค์กร รวมถึงภาคีเครือข่ายต่าง ๆ จนทำให้การบริหารจัดการขยะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่าย แต่ก็มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกจำนวนไม่น้อยในจังหวัดลำปางที่กำลังเริ่มสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากกว่าเดิม

9. การพัฒนาด้านการจัดบริการ เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนในพื้นที่ตลอดจนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางควรมีการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดบริการ เช่น มีการเก็บค่าบริการ การชั่งขยะมูลฝอยตามอัตราที่กำหนด การเก็บขยะมูลฝอยที่มีการคัดแยกอย่างถูกวิธีในราคาถูกกว่าขยะที่ไม่ได้แยกอย่างถูกวิธี การจัดบริการจัดเก็บขยะคัดแยก ขยะแห้ง ขยะอันตราย ส่วนขยะเปียกหรือเศษอาหารให้แต่ละครัวเรือนจัดการเองในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดบริการการเก็บขยะมูลฝอยโดยมีการกำหนดจุด กำหนดเวลาอย่างเหมาะสม สะดวกต่อประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงมีการจัดประกวดมอบรางวัลให้กับครัวเรือนที่ให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดบริการโดยเน้นการให้ความร่วมมือตามได้โดยง่าย มีความเป็นธรรมยอมทำให้การบริหารจัดการบรรลุผลเป็นสิ่งที่ท้องถิ่นควรดำเนินการร่วมกัน

10. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีงบประมาณมากเพียงพอและให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี เครื่องจักรกล รถยนต์ อาคารสถานที่ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์และมีมากเพียงพอ ก็จะทำให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางหลายแห่งได้ให้ความสำคัญมีการตั้งงบประมาณในการจัดซื้อ จัดจ้างรถเก็บขนขยะมูลฝอยที่ทันสมัย รถดูดฝุ่นโคลน สร้างอาคารสถานที่ที่พักขยะมูลฝอย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการประชาสัมพันธ์ ผลของการพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องจักรกล การสร้างและปรับปรุงอาคารสถานที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ในจังหวัดลำปางประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณค่อนข้างน้อยก็พยายามบริหารจัดการงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่นกัน

11. การพัฒนาเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ตำบลคลองการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า สามารถออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติตำบลได้เป็นลักษณะของกฎหมายตำบลดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมีศักยภาพเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติเพื่อใช้เป็นกฎหมายตำบลในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในกรณีในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดประเด็นปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพราะการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัตินั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการได้โดยตรง เพราะบังคับใช้ได้ครอบคลุมในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างเสมอภาคกันทุกคน โดยการจัดทำข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัตินั้นต้องได้รับความเห็นชอบของทุกฝ่ายคือฝ่ายบริหาร ฝ่ายสมาชิกสภา ฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่น และฝ่ายประชาสังคม จากผลการศึกษาวิจัยพบหลายพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและปัญหาความขัดแย้งจากขยะมูลฝอยจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องออกกฎหมายในระดับตำบลขึ้นมาบังคับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรและเสมอภาคกับประชาชนทุกคนทุกกลุ่ม

12. การพัฒนาและส่งเสริมชุมชนต้นแบบ จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่าเมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและก็ยังคงเมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายรูปแบบที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จด้านการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ควรมีการพัฒนาให้เกิดขึ้นแบบด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่ประสบผลสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ควรมีการสร้างให้เกิดชุมชนต้นแบบใหม่ ๆ ในเขตพื้นที่ของจังหวัดลำปางเพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนของการบริหารจัดการและเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในจังหวัดลำปางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ตลอดจนหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ถึงแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ในแต่ละรูปแบบ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางต้องมีการพัฒนาให้เกิดชุมชนต้นแบบ

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากผลการศึกษานำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายได้ดังนี้ ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการและกำจัดขยะมูลฝอย จำเป็นต้องมีทักษะการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกล ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย ระบบการจัดการขยะมูลฝอย การบริหารจัดการเวลาการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานรู้จักพื้นที่ในเขตรับผิดชอบเป็นอย่างดี การสื่อสารกับประชาชนเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และที่สำคัญเรื่องของจิตใจต้องมีความรักในงานที่ทำ มีแรงจูงใจในการทำงาน และมีความภูมิใจในงานที่ทำ จากความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรฝ่ายปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ ภารดี คลังธาร [5] ที่กล่าวว่าในการพัฒนาองค์กร ด้วยการจัดการความรู้ภายในองค์กรโดยการดำเนินการพัฒนาความรู้ด้วยการใช้การศึกษา การฝึกอบรม มีการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ความรู้และการปฏิบัติงานจริง องค์กรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรขององค์กร สำหรับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นในอนาคต องค์กรจะมีการพัฒนาตัวองค์กร ด้วยการปรับเปลี่ยนสภาพสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ การปรับการสื่อสารแบบทันกาล เพื่อให้การจัดการความรู้ภายในองค์กรมีกระบวนการ มีระบบ และมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพของประสิทธิผลโดยรวม และสอดคล้องกับแนวคิดของ เกสรา บุญครอบ และภัทรนันท์ สุรชาติ [10] ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรและประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากร ประการแรก คนในองค์กรคือสินทรัพย์ที่สำคัญของ

การสามารถใช้ศักยภาพของปัจเจกบุคคลให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยใช้สิ่งแวดล้อมและโอกาสในการพัฒนา ด้วยการส่งเสริมและให้รางวัลสำหรับสื่อใหม่ๆ และความสร้างสรรค์ ประการที่สองสมรรถนะสามารถพัฒนา จุดใดจุดหนึ่งของเวลาและองค์การต้องสนับสนุนในการส่งเสริมสมรรถนะ ประการที่สาม การนำคนให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่สูงผ่านโอกาสของอาชีพที่มีความพอใจในงานและพัฒนาวิชาชีพปรัชญาการพัฒนา บุคลากรเน้นความผาสุกของมนุษย์และความเจริญของงานขององค์การ ประการที่สี่ นโยบายการพัฒนาบุคลากร เน้นการพัฒนาเป็นศูนย์กลางและระดับการสัมพันธ์ภายใต้การพัฒนาเชิงทรัพยากรคือ ชีวิตไม่ใช่แค่ 8 ชั่วโมง ต่อวัน หากพนักงานรับรู้สิ่งแวดล้อมก็ก่อเกิดการตอบสนองในทางบวกโดยอัตโนมัติในการจับคู่การตัดสินใจ ของปัจเจกบุคคลกับความต้องการขององค์การ ประการที่ห้า กระบวนการพัฒนาบุคลากรนั้นต้องมีการวางแผน เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลรวมถึงความพอใจในการต้องการผลสัมฤทธิ์และยอมรับการพัฒนาบุคลากรให้การเติมเต็มเนื้อหาผ่านการฝึกอบรมและการได้มาซึ่งทักษะใหม่ ๆ รวมทั้งการเพิ่มความตระหนักในความสำคัญของการบริหารการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของบุคลากรที่ตามมา ในส่วนของ การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมนั้นย่อมมีความสำคัญอย่างแนวนอนโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา จากทุก ๆ ภาคส่วน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพราะประชาชนเป็นผู้นำขยะมูลฝอยเข้าสู่ครัวเรือนและควรเป็นประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธินิ วังศ์ใหญ่ [8] ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงกระบวนการส่งเสริมให้ ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชุมชนอย่างกว้างขวางโดยการเข้ามา แสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ ร่วมติดตามประเมินผลของกิจกรรมโครงการภายในชุมชน เพราะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ผกามาต รินทร์รักษา [12] ที่ได้ให้ทัศนะ ของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมควรให้ทุกกลุ่มองค์กรชุมชนได้มีบทบาทตั้งแต่เริ่มต้นในส่วนของ การร่วมคิดร่วมตัดสินใจและในที่สุดคือการเข้าร่วมปฏิบัติการด้วยจิตวิญญาณ การเข้าใจปัญหาของตนเองและ ความตระหนักถึงสิทธิของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งความรู้สึกระหนักจะเกิดขึ้นได้ด้วยการได้รับข้อมูลใหม่ๆ จะนำไปสู่การเพิ่มอำนาจทางความคิดและมีโอกาสเข้าร่วมวิเคราะห์และตัดสินใจตลอดจนการกำหนด เป้าหมายในกิจกรรมโครงการต่าง ๆ การพัฒนาเทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เพราะเทคโนโลยีช่วยให้ประหยัดแรง ประหยัดเวลา และ สร้างมูลค่าให้กับขยะมูลฝอยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การบริหารจัดการขยะมูลฝอยจำเป็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักใน บทบาทหน้าที่ของตนเองทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น บุคลากรฝ่ายปฏิบัติงาน และประชาชนในท้องถิ่นนั้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ ที่มีกิจกรรมโครงการที่นำไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพของปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับทั้งในจังหวัดลำปางและจังหวัดอื่นๆ ในประเทศ
2. ควรศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกประเภทเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมกับแต่ละบริบทพื้นที่ที่องค์กรนั้น ๆ รับผิดชอบ

เอกสารอ้างอิง

- [1] Pollution Control Department. (2021). *Report on the situation of municipal solid waste disposal sites in Thailand*. <https://www.pcd.go.th/ebook/book12/index.html#p=16>
- [2] Srisantisuk, S., Aem-imtham, S., Buasri, M., Wanong, S.P., Saengkaew, A., Yang, W., & Yanpaisan, S. (2020). The role of sub-district administrative organizations in community waste management towards sustainable success: A case study of Khu Muang Sub-district Administrative Organization, Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province. *Chiang Mai Rajabhat Research Journal*, 21(2), 112-127.
- [3] Department of Local Administration. (2021). *Waste reduction and separation management of local administrative organizations*. http://km.moi.go.th/Cops/CoPs_11/6.cop250263/11.pdf
- [4] Narumol, N. (2017). *The development of academic services online model* [Unpublished Master's Thesis]. Burapha University.
- [5] Pharadee, K. (2017). Human resource development: Meaning, concept and application model. *Journal of Management Arts*, 1(1). 33-44.
- [6] Phakamas, R. (2016). *Knowledge, attitude, and behavior on waste management in Nong Hiang Subdistrict, Phanat Nikhom District, Chonburi Province* [Unpublished Master's Thesis]. Burapha University.
- [7] Chairat, R. (2022). Effectiveness in using integrated thesis management system for working of level student graduate school Srinakharinwirot University. *Srinakharinwirot Research and Development Journal*, 12(2), 19-32.
- [8] Sutharinee, W. (2020). *Organization and job involvement associate with commitment and work efficiency of private employees in Bangkok metropolitan areas* [Unpublished Master's Thesis]. Srinakharinwirot University.
- [9] Bua Yai Subdistrict Administrative Organization. (2021). *Responsibilities of local government organizations*. https://www.buayai.go.th/data.php?content_id=26
- [10] Kesara, B., & Phatthanan, S. (2022). Human resource development affecting the work efficiency of Mitsui Precision Thai Co., Ltd. *Journal of Management Science Review*, 24(2), 51-62.

- [11] Phakamas, R. (2016). *Knowledge, attitude and behavior on solid waste management in Nong Hiang Subdistrict, Phanat Nikhom District, Chonburi Province* [Unpublished Master's Thesis]. Burapha University.
- [12] Nawapol, K. (2022). *Factors affecting the acceptance of information technology application in teaching of teachers in opportunity expansion schools under the office of the primary education area, Pattani province* [Unpublished Master's Thesis]. Prince of Songkla University.